

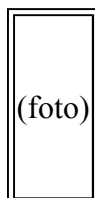
Offerte lijfrente verstoopt beleggingskosten

11 september 2002 (pagina 16)

Achtergrond

Door Carlijne Vos

De einduitkering van een lijfrente of koopsompolis kan tienduizenden euro's verschillen per verzekeraar. De financiële bijsluiter ten spijt gaat het gegoochel met zonnige bruto- en nettobedragen door in de offerte.

Voorbeeld ontslagvergoeding 110902 © de Volkskrant

DE ENE verzekeraar is de andere niet. Sommige verzekeraars brengen voor een lijfrente of een ander beleggingsproduct zulke hoge kosten in rekening dat tienduizenden euro's van het voorgespiegelde eindkapitaal aan het eind van de rit zijn verdampt, ofwel aan de strijkstok zijn blijven hangen. Probleem is echter dat deze kosten voor de consument nagenoeg onzichtbaar zijn. De komst van de Financiële Bijsluiter heeft hier helaas nog weinig aan veranderd.

En dat lijkt paradoxaal. Uit een eerste inventarisatie van onderzoekbureaus zoals MoneyView, de Consumentenbond en financieel toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) blijkt dat banken en verzekeraars zich over het algemeen keurig aan de regels houden. 'De meeste afwijkingen tot nog toe zijn eerder verschillen van interpretatie dan van moedwillig gesjoemel', aldus een zegsman van de AFM.

In principe kunt u er dus van uitgaan dan alle verzekeraars de voorgespiegelde rendementen in de bijsluiter op dezelfde manier hebben berekend. Er worden drie rendementpercentages gehanteerd: een pessimistisch rendement, een gemiddeld rendement van 4 procent en een historisch rendement. Dit zijn zogeheten bruto-fondsrendementen en dat betekent dat u deze voorgehouden eindkapitalen netto in het handje krijgt. Het lijkt ingewikkeld, maar waar het om gaat is dat bij deze bedragen alle verzekerings- en beleggingskosten reeds zijn afgetrokken. Zo is het voor de consument dus mogelijk om de kosten en rendementen van diverse aanbieders te vergelijken.

Het gaat pas mis bij de offerte. Omdat de rendementpercentages uit de bijsluiter nou niet echt aantrekkelijk zijn, mogen verzekeraars hun producten op hun eigen wijze aanprijzen in de bijgevoegde offerte; het voorblad van de financiële bijsluiter. In de offerte zijn verzekeraars nog steeds vrij om torenhoge rendementen voor te spiegelen zonder vermelding van alle kosten. Volgens de regels van de door de eigen branche geïntroduceerde Code Rendement & Risico hoeven zij hier alleen melding te maken van het netto-fondsrendement: een rendement waar wel de kosten voor het verzekeringsgedeelte van de polis in zijn verdisconteerd, maar niet de beleggingskosten. Omdat deze bij elke verzekering verschillen zijn de producten voor de leek dus volstrekt onvergelykbaar.

Volgens financieel adviseur en internet-tussenpersoon Independer.nl worden consumenten dus nog steeds op het verkeerde been gezet. 'In de offerte worden bewust kosten buiten beschouwing gelaten om een rooskleuriger beeld te schetsen', zegt directeur Edmond Hilhorst. 'De producten zijn zo dus nog steeds niet onderling te vergelijken. Consumenten laten zich leiden door de offerte, daar wijst hun adviseur ook op. De bijsluiter wordt meer beschouwd als een keurmerk; een bewijs dat het wel goed zit met dat product. Het is voor de gemiddelde consument onleesbaar.'

Uit berekeningen van Independer.nl blijkt dat het werkelijke eindkapitaal na aftrek van alle kosten soms tientallen procenten lager uitvalt dan in de offerte werd voorgehouden. In het voorbeeld (zie tabel) heeft een 45-jarige man een ontslagvergoeding gekregen van 40 duizend euro die hij wil belggen voor twintig jaar. Bij de vergelijking tussen de aanbieders blijkt dat de man bij een rendement van 10 procent na twintig jaar kan rekenen op een eindkapitaal tussen de 220 duizend en 250 duizend euro.

Echter, het betreft hier volgens Independer netto-rendementen zonder aftrek van de beleggingskosten. Gebeurt dat wel, dan kan het eindkapitaal 16 duizend tot zelfs 75 duizend euro lager uitvallen, afhankelijk van de aanbieder.

Zo laat Amev in het eerder genoemde voorbeeld bij een inleg van 40 duizend euro na twintig jaar een netto-rendement van 10 procent zien - bijna 250 duizend euro. Na aftrek van alle werkelijke kosten blijft hier 225 duizend euro (9,61 procent) van over. De verzekeraar brengt jaarlijks 0,96 procent aan kosten in rekening. Bij Hooge Huys bijvoorbeeld wordt met 212 duizend euro weliswaar een lager eindkapitaal voorgespiegeld, maar na aftrek van de kosten (1,73 procent) blijft hier nog steeds bijna 200 duizend euro (7,78 procent) van over. Axa daarentegen rekent een eindkapitaal voor van ruim 250 duizend euro, waar na aftrek van alle

kosten maar liefst 29 procent minder van overblijft: 178.886 euro.

Het Verbond van Verzekeraars zei in een eerste reactie op het nieuws van Independer 'dat er sprake moet zijn van een misverstand of van aanloopproblemen'. Volgens ASR-bestuurslid Roel Wijmenga heeft de branche onderling afgesproken dat alle genoemde bedragen in de offerte op 'exact dezelfde wijze berekend moeten worden als in de Financiële Bijsluiter'.

Peter van Wingerden, secretaris van de Raad van Bestuur van Levob - die er in het voorbeeld zeer ongunstig uitspringt - sluit echter niet uit dat 'een en ander zal veranderen'. 'Eerst dachten we dat deze cijfers niet konden kloppen, maar het blijkt wel zo te zijn. Bij dit specifieke product hebben we te maken met hele hoge kosten, in andere gevallen zijn we juist weer goedkoper. We prijzen onszelf zo uit de markt. Ik sluit niet uit dat we goedkoper gaan werken.'

Volgens Independer is optimale marktwerking in de branche van financiële producten pas mogelijk als er sprake is van totale transparantie. De organisatie pleit er dan ook voor dat ook de offerte-bedragen moeten voldoen aan de regels van de AFM en dat alle verzekeraars meewerken aan het inzichtelijk maken van hun kosten. Een aantal verzekeraars zoals Nationale Nederlanden, Aegon, Delta Lloyd en FBTO maken het voor onafhankelijke bureau's moeilijk om dit door te berekenen.

De Consumentenbond noemt de signalen van Independer 'uiterst zorgwekkend'. 'Als dit zo is, dan is de Financiële Bijsluiter zijn doel voorbij geschoten.'

Copyright: de Volkskrant